

Slutrapport från pilotprojekt kompetenssamordning: Rapport om pilotprojekt i Fyrbodalen för uppbyggnad av regional kompetensplattform i Västra Götaland

1. Bakgrund

I december 2009 fick Västra Götalandsregionen samt övriga självstyrelseorgan i Sverige uppdrag av regeringen att etablera en kompetensplattform för samverkan inom kompetensförsörjning och utbildningsplanering i respektive region. Plattformen är tänkt som ett stöd och verktyg för kommunerna och andra utbildningsanordnare, så att de tillsammans kan erbjuda bästa möjliga utbildning för vuxna. Kompetensplattformen skall underlätta utbildningsplaneringen genom att skapa möjligheter för bättre matchning mot behoven på arbetsmarknaden.

Den statliga finansieringen av utbildning inom högskola, yrkeshögskola och yrkesvux ställer krav på utbildningsanordnarna att de skall utbilda för en befintlig och framtida efterfrågan på viss kompetens. Därför har staten ett intresse av att fördelningen av statliga utbildningsresurser sker till de utbildningar som tillgodoser en dokumenterad efterfrågan på arbetskraft.

I ett PM från 7 april 2010 har regeringen utvecklat sin syn på vilken roll de regionala kompetensplattformarna kan spela i framtiden. I PM:et knyts den regionala utvecklingen samman med en positiv kompetensutveckling av arbetskraften. Det hävdas att ” en del av utmaningen för framtiden är att nu i större utsträckning uppmärksamma arbetskraftens roll och samspelet mellan samhället och näringslivet när det gäller att ta tillvara arbetskraft och kompetens.” Inte minst lyfter man fram betydelsen av att underlätta för nya grupper att komma in på arbetsmarknaden.

Västra Götaland består av 49 kommuner och drygt 1,5 miljoner invånare. För att pröva metodiken i en regional kompetensplattform måste arbetet tillämpas i mindre skala. Det innebär att kompetensförsörjningsanalyser gör i fyra delregioner i Västra Götaland och att dessa därefter kopplas samman i en regionövergripande analys.

I samband med att regeringen i april 2010 föreslog en riktad satsning i form av 1500 nya studieplatser till Västra Götaland, har ett pilotprojekt om kompetensförsörjningsplan startats upp i Fyrbodalen. Syftet är att underlätta planering av yrkesinriktad vuxenutbildning i kommunerna och på arbetsmarknaden i Fyrbodalen.

2. Syfte och mål

Uppdraget i pilotprojektet var att ta fram ett underlag för att underlätta bedömning av de ansökningar som inkommit om att inrätta yrkeshögskoleplatser från hösten 2010.

Målet under pilotprojektet var att:

- pröva en modell/metod för ett mer systematiskt arbete om kompetensförsörjning i hela Västra Götaland
- motivera placering av vissa yrkeshögskoleutbildningar i Fyrbodalen mot bakgrund av en analys av hur efterfrågan på olika yrkesgrupper i Fyrbodalen utvecklas på medellång sikt
- ta fram ett dokument där vi beskriver modellen och arbetsmetoden

3. Beskrivning av processen i pilotprojektet

I samband med att Regeringen aviserade en extra utlysning av medel för platser inom högskolan, yrkeshögskolan och yrkesutbildningar för vuxna på gymnasienivå (yrkesvux) till Trollhättan och Fyrbodals föddes tanken på att förlägga en pilotstudie i Fyrbodals. Pilotstudien ger möjlighet att testa en metodik och att konkretisera för övriga delregioner i Västra Götaland hur en kompetensförsörjningsanalys kan genomföras. Vi såg framför oss att under första halvåret 2010 samla in information om kompetensbehov inom Fyrbodals samt göra en analys som sedan skulle ligga till grund och underlag för myndigheterna vid fördelningen av de extra platserna. Tyvärr dröjde beskedet om de extra platserna till den 2 april vilket fördröjde igångsättningen av pilotprojektet. Arbetet startades upp genom att sätta samman en arbetsgrupp den s.k. analysgruppen.

Deltagare i gruppen var:

- Karin Jansson, Fyrbodals kommunalförbund (sammankallande)
- Ann Palmnäs, Omställningsprojektet
- Titti Eklund, Westum och Lärcentrum, Trollhättan
- Bo Carlsson, Arbetsförmedlingen, Trollhättan
- Mats Granér, analysenheten VGR
- Keili Jögeva, analysenheten VGR
- Marja-Leena Lampinen, VGR
- Anders Carlberg, VGR

Referenspersoner: Mona Thuresson, Myndigheten för yrkeshögskolan och Per-Olof Thång, Göteborgs Universitet

Sammansättningen byggde på att var och en av de enskilda deltagarna skulle kunna bidra med specifik kompetens och erfarenhet i pilotprojektet.

Arbetet började med att definiera uppdraget för pilotprojektet. Vi gjorde en genomgång av vilka källor till information vi hade och delade upp arbetet i tre delar:

- i) Bedömning av behov av arbetskraft utifrån statistiska underlag
- ii) Kompetensutvecklingsbehov utifrån kontakter med arbetsmarknaden (kommuner, företag, branschföreträdare) samt expertis från t ex Arbetsförmedlingen
- iii) Utbildningsutbud på gymnasial och eftergymnasial nivå genom kontakt med utbildningsanordnare.

Uppdraget avgränsades till kortare yrkesutbildningar inom yrkesvux och på eftergymnasial nivå. Målet var att testa en metodik samtidigt som ett underlag togs fram som kunde användas vid fördelning av resurser till nya utbildningar för dessa segment. Här följer en redovisning av de viktigaste insatserna:

- i) VGRs analysavdelning tog på sig arbetet att samla in statistikmaterial och göra ett val av metod att arbeta efter.
- ii) Arbetsförmedlingens representant bidrog med aktuella siffror om arbetslöshet och tillgänglig arbetskraft och deras behov av kompetensutveckling.
- iii) Från Näringslivsenheterna på kommunerna i Fyrbodals fick vi via Omställningsprojektet information om det lokala näringslivets kompetensbehov

- iv) Underlag för hur många yrkesutbildningar som genomförts på kommunernas vuxenutbildningsenheter samt vilka som planeras inom respektive yrkesområde samlades in genom e-postkontakter med rektorerna inom vuxenutbildningarna.
- v) Genomförda, beviljade och planerade utbildningar inom yrkeshögskolan (YH) fick vi tillgång till via myndigheten. Samma gällde för KY-utbildningarna i regionen.
- vi) Arbetsförmedlingen levererade sammanställningar om deras genomförda, pågående och planerade yrkesutbildningar
- vii) Dessutom togs vissa direktkontakter med branschorganisationer t.ex. rörande kompetensbehov i den maritima branschen
- viii) Westums och Trollhättans lärcentrums representant genomförde intervjuer med ordförandena i Trollhättategymnasiernas programråd.
- ix) Genom kontakter med Svensk Handel på central nivå har vi mottagit branschens behov nationellt.
- x) En enkät skickades till kommunernas utbildningsanordnare för att efterhöra deras syn på det lokala arbetslivets kompetensbehov. Tyvärr var svarsfrekvensen låg.

Erfarenheter av kontakter med branscherna

Teknikbranschen

Pilotprojektet har tagit del av erfarenheterna rörande teknikbranschens kompetensutvecklingsbehov genom kontakter med projekt AURORA. Detta finansieras med medel från Europeiska Socialfonden (ESF). Även inom branschen varierar innehållet och form för genomförande. Fokus är oftare på de omedelbara behoven än på de långsiktiga.

Maritima branschen

Branschorganisationen svenskt Marintekniskt Forum (SMTF) har kommit långt med planerna att starta upp yrkeshögskoleutbildning där man kommer att arbeta utifrån tre olika funktioner; behovsanalys, beställning respektive genomförande av utbildning. Sammantaget kan detta beskrivas som en kompetensplattform för det marintekniska området.

Handel

Svensk Handel arbetar med kompetensutvecklingsfrågor på nationell nivå. Undersökningarna utgår ifrån anställda per yrkesgrupp och fördelning på olika branscher och yrken. Man har tittat på rekryteringsbehov och personalökningar inom de olika yrkesgrupperna samt faktorer för varför man behöver kompetensutveckling. Sedan starten med kompetensplattformarbetet har börjat titta på hur man kan ta fram regionala rapporter.

Vård- och omsorg

Inom vård- och omsorgssektorn jobbar man med att formera ett branschråd som skall utgå ifrån det förvaltningschefs nätverk som idag finns på Fyrbodals kommunalförbund och Vårdsamverkan Fyrbodals.

Yrkeslärare

Västra Götalandsregionen finansierar ett projekt på Göteborgs Universitet (GU) där man genomför en kartläggning av behovet av yrkeslärare i de 49 kommunerna. Möjligheten att använda validering för rekrytering av yrkeslärare ingår också i studien. Samverkan sker med Högskolan Väst (HV).

Arbetsförmedlingens prognoser

Två gånger om året gör Arbetsförmedlingen (AF) en prognos för arbetsmarknadens utveckling på kort sikt. Intervjuer genomförs med privata och offentliga arbetsgivare. Pilotprojektet har tagit del av dessa prognoser, dels genom utdrag ur databaser på delregional nivå, dels genom AF:s deltagande i projektgruppen.

I Fyrbodals tillväxtprogram för åren 2008-2013 har man tagit fram ett antal strategier för att få tillväxt i regionen. Kommunalförbundet har prioriterat sex utvecklingsområden inom tillväxtprogrammets ramar: *Upplevelsenäringen, Industriell utveckling, Besöksnäringen, Den gröna näringen, Utbildning och Hälsa*. I framtagningen av programmet gjordes en SWOT-analys. I bilaga 3 sammanfattas Fyrbodals tillväxtprogram.

4. Metod och modell för kompetensanalysen Fyrbodals

Modell och antaganden

Analysen har gjorts med ett regionalt analys- och prognosystem, rAps, som är framtagen av SCB, Tillväxtverket, WSP och SINTEF. I modellen genereras både befolknings- och sysselsättningsprognos. Befolkningsprognosen bygger på kommunspecifika fruktsamhets- och dödlighetstal samt SCB:s antaganden om fruktsamhets- och dödlighetsutveckling de kommande åren. In- och utflyttningar är baserade på de historiska flyttströmmarna under senaste åren. Sysselsättningsframskrivningen styrs av exogen efterfrågan (export, investeringar, statlig och kommunal konsumtion) riktad mot regionens produktionssystem. Hur dessa efterfrågekomponenter förändras över tiden bestäms av de antaganden som görs av Långtidsutredningen 2008.¹ Antagandena om efterfråge- och produktivitsutvecklingen görs för 49 olika branscher (indelningen efter SNI-koder).

För att fånga upp strukturella förändringar som har uppkommit i samband med lågkonjunkturen har vi gjort ändringar i antagandena i Långtidsutredningen 2008 med avseende på efterfrågeutvecklingen under åren 2008-2011. Detta resulterar i en nedgång i sysselsättningen 2008-2010 men en något snabbare sysselsättningsutveckling (återhämtning) under perioden 2011-2015 (se bilaga 1).

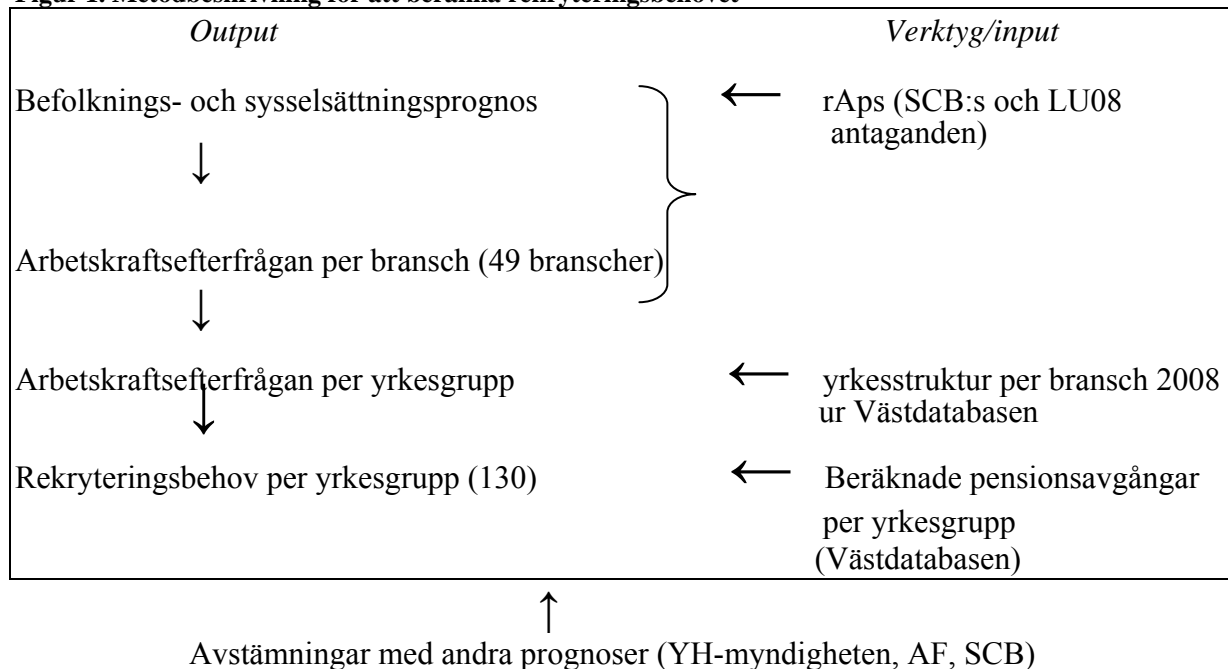
Sysselsättningsprognosen görs för 49 olika branscher och utvecklingen i respektive bransch styr hur olika yrkesgrupper förändras framöver. Yrkesstrukturen i respektive bransch år 2008 har hämtats ur Västdatabasen (Västra Götalandsregionens mikrodatabas).

I detta pilotprojekt antar vi att yrkesstrukturen i respektive bransch är samma år 2015 som år 2008. Detta medför att efterfrågan på yrkesgrupper som finns representerade i en bransch förändras proportionellt med den prognostiserade utvecklingen i branschen. För att få fram ett totalt rekryteringsbehov i respektive yrkesgrupp har behovet utifrån tillväxtperspektivet kompletterats med en prognos över beräknade pensionsavgångar i respektive yrkesgrupp.

---

¹ En central uppgift för Långtidsutredningen är att ta fram långsiktiga scenarier för svensk ekonomi. Scenarierna utgör beslutsunderlag för såväl Regeringskansliet som statliga myndigheter och andra kommittéer. Bilagan "Sveriges ekonomi – scenarier på lång sikt" presenterar antaganden om och långsiktiga kalkyler - scenarier - av utvecklingen av svensk ekonomi fram till 2030. En samlad bild kan därmed ges av utvecklingen för viktiga makroekonomiska variabler såsom BNP och dess komponenter, produktiviteten, antalet arbetade timmar, de offentliga finanserna med flera.

Figur 1. Metodbeskrivning för att beräkna rekryteringsbehovet

För att kunna göra en komplett analys av kompetensförsörjningen i en region måste man även ha uppgifter om tillgången på arbetskraft idag och under prognosperioden. Detta förutsätter att man har tillgång till SCB:s register över befolkningens utbildning (nivå och inriktning) samt uppgifter om planerade nybörjare och examinerade i gymnasieskola, högskola och annan gymnasial och eftergymnasial utbildning. Under detta arbete har vi inte haft möjlighet att ta fram denna statistik då det kräver en specialbeställning från SCB (se kap 7 om det fortsatta arbetet). Vi har påbörjat arbetet med att titta på tillgångssidan när det gäller KY/YH-utbildade (tabell 2 i Bilaga 2).

Avgränsningar

I detta pilotprojekt har vårt huvudsakliga syfte varit att ta fram ett utgångsmaterial för att kunna resonera kring vikten av att genomföra en heltäckande kompetensförsörjningsanalys men även lyfta fram svårigheter med statistikinsamling samt metoanpassning. Denna analys är avgränsad till att titta på efterfrågeutvecklingen (till följd av produktionstillväxten och pensionsavgångar) i 130 yrkesgrupper samt en något djupare analys av yrkesgrupper som kan vara relevanta när man bedömer vilka yrkeshögskoleutbildningar som kan vara aktuella i Fyrbodals kommun (tabell 2 i Bilaga 2). I dessa yrkesgrupper har vi undersökt tillgången på KY/YH-utbildade. På tillgångssidan ingår nyutexaminerade de två senaste åren samt pågående och planerade utbildningar.

Dessutom har vi tittat på hur stor andel av 25 - 34-åringar i respektive yrkesgrupp som har kortare eftergymnasial utbildning. Vi bedömer att utbildningsnivån hos åldersgruppen 25-34 år i respektive yrkesgrupp ger en rimlig bild vilken utbildningsnivå som krävs idag. Ex. sjuksköterskeutbildning är minst 3-årig eftergymnasial utbildning idag (om man tittar på åldersgruppen 25-34 år) medan de som läste till sjuksköterska före 1993 har en eftergymnasial utbildning som är mindre än 3 år.

Följande avgränsningar har gjorts i analysen:

- 14 kommuner som ingår i Fyrbodals kommunalförbund

- Prognosperiod 2010 - 2015
- 130 yrkesgrupper varav flera som har ett stort antal undergrupper som kan tänkas ha olika utvecklingstendenser framöver
- Egna företagare är inte med i statistiken.
- Oförändrad yrkesstruktur per bransch
- Ingen arbetskraftsinvandring/utvandring
- Utexaminerade med KY/YH-utbildning är tillgängliga för Fyrbodals arbetsmarknad
- I pågående och planerade YH-utbildningar är antalet utexaminerade lika med antalet elever som påbörjar utbildningen

I Tabell 1 i Bilaga 2 redovisas efterfrågeprognosen samt rekryteringsbehovet för respektive yrkesgrupp (SSYK3). I Tabell 2 i samma bilaga redogörs yrkesgrupper som kan vara relevanta för eventuella YH-utbildningar.

5. Generella erfarenheter och slutsatser från pilotprojektet rörande kompetensbehovsanalys

Kontakter med branschorganisationer

En viktig erfarenhet från pilotprojektet att kontakt med arbetsgivare genom främst branschorganisationer eller branschråd är en primär uppgift som prioriteras först.

I pilotprojektet har vi kunnat konstatera att branscherna som vi varit i kontakt med jobbar på olika sätt, har skilda typer av organisationer och har kommit olika långt i sin egen analys rörande branschens framtida kompetensbehov på kort och längre sikt. Organisationernas representation på delregional nivå har varierat men generellt sett kan man dra slutsatsen att branschorganisationerna är relativt svagt representerade på delregional nivå.

Vi kan också konstatera att kontakterna med fackföreningarna i pilotprojektet varit begränsade. Genom att dessa har en lokal organisation tror vi dock att utbyggda kontakter med fackförbunden jämte arbetsgivarnas organisationer kan resultera i användbara underlag från arbetsmarknadens parter.

Vissa branscher har av tradition arbetat med vissa utbildningsanordnare och möjligheten att engagera sig i en bredare kompetensförsörjningsanalys utifrån fördelning av statliga utbildningsresurser är relativt ny för många branscher. För dessa kommer det att ta viss tid att engagera sig i samordningen av kompetensförsörjning på delregional nivå.

Branschråden som en resurs i samordningsarbetet

I nya gymnasieskolan 2011 ska varje program på varje skola knyta till sig ett s.k. programråd ifrån branscherna. I Utbildningsformen Teknikcollege och Vårdcollege finns det redan näringslivsråd, medan Arbetsförmedlingen har s.k. regionala arbetsmarknadsråd. På central nivå har Myndigheten för Yrkeshögskolan ett rådgivande arbetsmarknadsråd till sitt förfogande.

Kompetensplattformarbetet måste hantera och förhålla sig till alla dessa råd och arbeta fram rutiner för hur man tar del av resultatet av deras arbete.

Önskemål om mer differentierad analys

Under arbetet med pilotprojektet har det framkommit flera önskemål om att belysa fler parametrar samt att analysera kompetensbehovet på en mer finmaskig nivå. Inkomna önskemål och förslag gäller bl.a. prognoser över yrken på mer detaljerad nivå och valideringens roll i en analys av tillgänglig kompetens. Sammantaget innebär detta att den statistiska analysen bör kompletteras med en vidareutvecklad kvalitativ analys.

Målgruppen för pilotprojektet är en myndighet som söker information om kompetensbehoven på delregional nivå. Men det kan också finnas andra användningsområden för kompetensanalyser, t.ex. branschorganisationer eller kommunala utbildningsanordnare som planerar utbildningsinsatser.

Organisering av arbetet

I pilotprojektet har analysgruppen haft en nyckelroll. Denna har planerat arbetet och fördelat arbetsuppgifterna. En analysgrupp bör vara verksam inom varje delregion. Samordnande part i denna är utbildningsexpert på delregional nivå, som regel anställd i kommunalförbund. Samordnaren arbetar med resurs inom Västra Götalandsregionen, i första hand processledaren för den regionala kompetensplattformen.

Modell och metodik

Västra Götalandsregionen har tillsammans med Region Skåne och Länsstyrelsen i Stockholm varit i kontakt med Prognosinstitutet på SCB för att diskutera en eventuell beställning på regionala kompetensförsörjningsprognoser. Arbetet förutsätter att regionen levererar en befolknings- och näringsgrensprognos. SCB å sin sida ansvarar för att ta fram statistiken på tillgångssidan samt ta fram relevanta nycklar mellan utbildningar, yrkesgrupper och näringsgrenar.

8. Samverkande resurser för det fortsatta arbetet

Flera organisationer har gemensamt utarbetat ramarna för samordning av kompetensförsörjning på delregional nivå. Deltagare i projektet har varit företrädare för kommunalförbunden i Västra Götaland tillsammans med Regionutvecklingssekretariatet på Västra Götalandsregionen (VGR):

- i) Enheten för kunskap och kompetens, VGR
- ii) Enheten för analys och uppföljning, VGR
- iii) Utbildningsansvariga kommunalförbunden i Västra Götaland:
  - > Fyrbodals kommunalförbund
  - > Göteborgsregionens kommunalförbund
  - > Sjuhärads kommunalförbund
  - > Skaraborgs kommunalförbund

Under arbetet med pilotprojektet inleddes också rekryteringen för en *processledare* för regional kompetensplattform. I det fortsatta arbetet med Fyrbodals och övriga delregioner kommer processledaren och personal från ovanstående enheter på Västra Götalandsregionen att vara engagerade i analysgrupperna i de olika delregionerna samt i samordningen av kompetensanalyserna på regional nivå i en regional kompetensplattform.

På politisk nivå har arbetet dels förankrats genom beslut i kommunalförbunden och Regionutvecklingsnämnden, Västra Götalandsregionen. Diskussionen mellan de kommunala

och regionala företrädarna äger rum i *Beredningsgruppen för regionutveckling*, BRU, som är ett samverkansorgan för kommuner i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

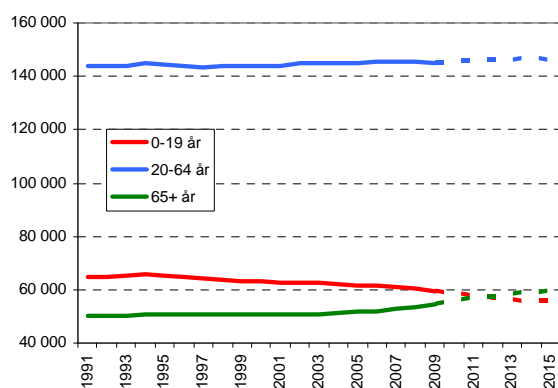
Under 2010 kommer ett *regionalt kompetensråd* att bildas. Första mötet på regional nivå med de berörda organisationerna har redan ägt rum. I det planerade regionala kompetensrådet ingår företrädare för kommunal och regional nivå, offentliga och privata arbetsgivare samt branschorganisationer, Arbetsförmedlingen, oberoende experter på kompetensutveckling, fackföreningar samt olika kategorier av utbildningsanordnare.

Bilaga 1: Översiktlig beskrivning av befolknings- och arbetsmarknadsutvecklingen i Fyrbodal

Befolkning

Vid årsskiftet 2009/2010 uppgick folkmängden i Fyrbodal till 259 362 personer. Under 2000-talet har befolkningen vuxit med 2 000 personer vilket motsvarar en befolkningstillväxt på 0,1 % årligen. Enligt prognosen blir befolkningstillväxt de kommande åren något högre än genomsnittet de senaste åren – 0,13 % årligen. Befolkningsstorleken och -utvecklingen är en viktig faktor som påverkar sysselsättningsutvecklingen i regionen. Det är framförallt många yrkesgrupper i den offentliga sektorn som styrs av befolkningsstorleken och – sammansättningen, men även en del andra branscher såsom detaljhandel och andra servicebranscher som är riktade mot hushåll.

Figur 1. Befolkningsutveckling i Fyrbodal, utfall 1991-2009, prognos 2010-2015, uppdelad på åldersklasser

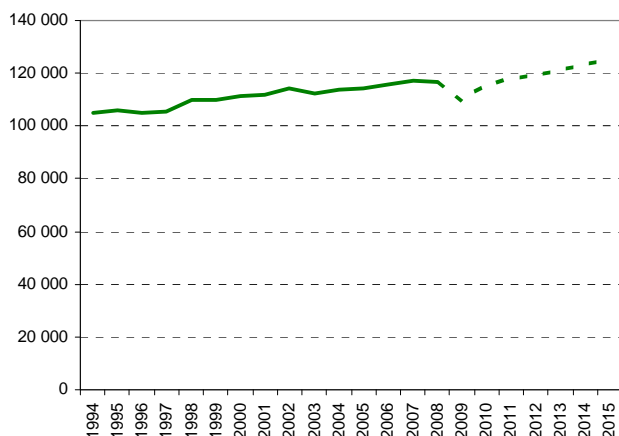

Ovanstående figur visar att antalet äldre kommer att öka mycket de kommande åren. Denna grupp kommer att behöva tjänster inom vård och omsorg. Åldersgruppen 0-19 år är viktigt att studera för att kunna planera utbildningen på förskole-, grundskole- och gymnasieskolenivån.

Sysselsättning

Figur 2 visar att Fyrbodal har haft en relativt stabil sysselsättningsutveckling under perioden 1994-2007. Sysselsättningstillväxten har varit högre än befolkningstillväxten vilket resulterat i en alltmer högre sysselsättningsgrad.

Figur 2. Sysselsättningsutveckling (dagbefolkning 16-74 år) i Fyrbodal, utfall 1991-2007, prognos 2008-2015

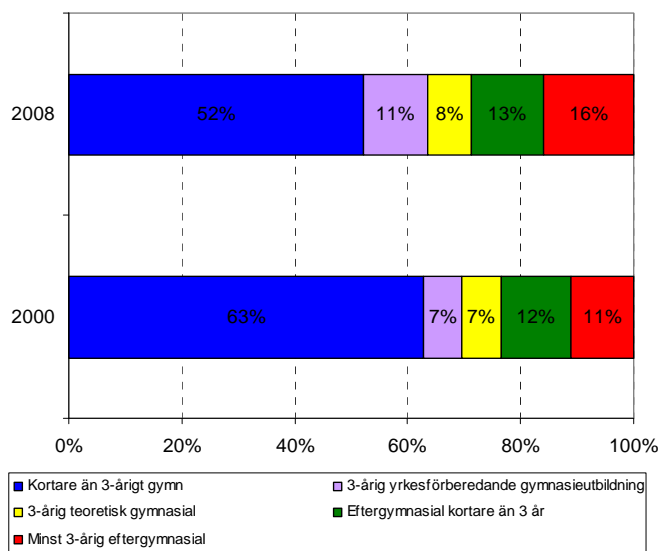

I sysselsättningsprognosen har hänsyn tagits till lågkonjunktorens verkan på ett antal branscher inom tillverkningsindustri (ex, transportmedel, trä- och pappersindustri, elektro- och teleproduktindustri). De branscherna påverkar i sin tur produktionen i andra branscher. I prognosen har räknats med ett produktionsfall för åren 2008-2009 och en återhämtningsperiod 2010-2011. Fr.o.m. år 2012 räknar man med att vara tillbaka på konjunkturneutral produktionsnivå. Under perioden 2010-2015 är den årliga sysselsättningsstillväxten något högre än den varit innan lågkonjunkturen. 90 procent av sysselsättningsökningen kommer att ske i tjänstebranscher (både privata och offentliga).

Utbildningsnivå

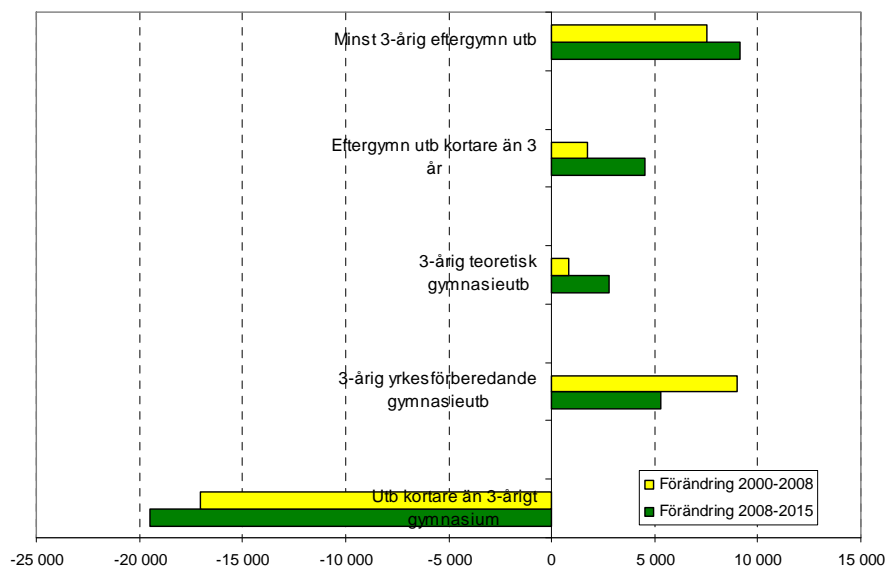
Figur 3 visar att utbildningsnivån hos befolkningen i Fyrbodalen har stigit mycket under 2000-talet. Fler personer har minst 3-årig eftergymnasial utbildning men även andelen med 3-årig yrkesförberedande utbildning har ökat relativt sett mycket.

Figur 3. Befolkningens (25-64 år) utbildningsnivå i Fyrbodalen, år 2000 och 2008

Figur 4 visar att efterfrågan på arbetskraft med gymnasial eller eftergymnasial utbildning kommer att öka, medan efterfrågan på arbetskraft med mindre än gymnasial utbildning minskar. Efterfrågan ökar mest på sysselsatta med minst 3-årig eftergymnasial utbildning. Figuren visar även att ökningen 2007-2015 blir något lägre än den varit under perioden 1999-2007. Samtidigt kan man läsa av diagrammet av efterfrågan på personer med kortare eftergymnasial utbildning kommer att öka betydligt mer de kommande åren än den gjort under 2000-talet. Eftersom efterfrågan på personer med yrkesförberedande gymnasieutbildning kommer att bli betydligt lägre jämfört med föregående period så tyder det på att många yrken kommer det att krävas längre/högre utbildning.

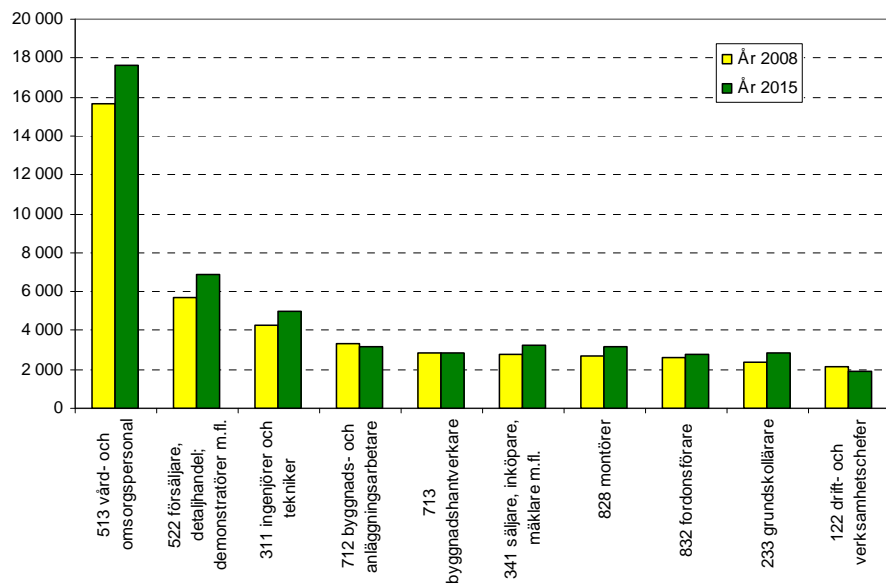
Figur 4. Antal sysselsatta, fördelad på utbildningsnivå, utfall 2000-2008, efterfrågeprognos 2015

Yrkesstruktur

15 % av alla anställda i Fyrbodals kommun tillhör yrkesgruppen Vård och omsorg. Denna yrkesgrupp är störst även i Västra Götaland och i riket som helhet. Karaktäristiskt för Fyrbodals kommun är att andelen ingenjörer och tekniker är relativt stor. Detta speglar näringslivets inriktning mot industriproduktion.

Figur 5. De tio största yrkesgrupperna i Fyrbodals kommun, år 2008, antalet sysselsatta (16-64 år), efterfrågeprognos 2015

Tabell 1 visar att jämfört med andra delregioner (utom Göteborgsregionen) är efterfrågan i Fyrbodal i något större omfattning koncentrerad till jobb som kräver specialistkompetens än den i Skaraborg och Sjuhärad. Denna kompetenshöjning kan ses som en effekt av tillkomsten av Högskolan Väst och strukturförändringar inom industrin som på sikt ökar möjligheterna för tillväxt i denna del av Västra Götaland.

Tabell 1. Yrkesgrupper efter kvalifikationsnivå² (% av anställda)

	Västra Göta- land	Göteborgs- regionen	Sjuhärad	Skaraborg	Fyrbodal	Riket
Högskoleut- bildning minst 3 år	18,5	21,8	13,8	13,0	14,7	19,6
Kortare högskoleut- bildning	20,6	22,6	18,7	16,5	18,3	20,0
Gymnasie- kompetens	54,1	49,0	59,9	63,3	60,3	53,8
Elementär utbildning	6,8	6,5	7,6	7,1	6,7	6,6
Totalt	100	100	100	100	100	100

² Enligt SCB:s yrkesregister

Bilaga 2. Kompetensbehovsanalys

Tabell 1. Rekryteringsbehovet av yrkesgrupper i Fyrbodalen

	tillväxt under perioden > 20 %
	tillväxt under perioden 5- 20 %
	tillväxt under perioden mellan -5 och + 5 %
	tillväxt under perioden -5 - - 20 %
	tillväxt under perioden > - 20 %

	Antal sysselsatta år 2008	Tillväxt		Pensions- avgångar 2010- 2015	Totalt rekryterings- behov 2010-2015		Andel (25-34 år) med respektive utbildningsnivå						
		Historisk 2004-2008	Prognos 2010-2015		Prognos 2010-2015 Antal	Antal	Andel av syssel-sättning 2008	Antal	Andel av syssel-sättning 2008	Minst 3-årig eftergymnasial utbildning	Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	Gymnasial utbildning	Förgymnasial utbildning
111 Högre ämbetsmän och politiker	89			-1	2	2%	1	1%	67%	33%	0%	0%	
112 Chefstjänstemän i intresseorganisationer	8			1	3	35%	4	48%	0%	0%	100%	0%	
121 Verkställande direktörer, verkschefer m.fl.	473			40	123	26%	164	35%	22%	13%	61%	4%	
122 Drift och verksamhetschefer	2 117			121	398	19%	518	24%	36%	9%	49%	5%	
123 Chefer för särskilda funktioner	1 184			79	257	22%	337	28%	48%	11%	37%	2%	
131 Chefer för mindre företag och enheter	1 816			170	440	24%	610	34%	21%	15%	57%	6%	
211 Fysiker, kemister m.fl.	20			1	3	17%	4	22%	75%	0%	25%	0%	
213 Dataspecialister	660			71	79	12%	150	23%	50%	19%	29%	2%	
214 Civilingenjörer, arkitekter m.fl.	1 315			164	178	14%	343	26%	83%	11%	5%	0%	
221 Specialister inom biologi, jord- och skogsbruk m.m.	62			3	8	13%	12	19%	100%	0%	0%	0%	
222 Hälsa- och sjukvårdsspecialister	1 064			163	228	21%	390	37%	91%	2%	3%	0%	
223 Barmorskor; sjuksköterskor med särskild kompetens	901			139	211	23%	350	39%	99%	1%	0%	0%	
231 Universitets- och högskollärare	279			27	65	23%	92	33%	100%	0%	0%	0%	
232 Gymnasielärare m.fl.	1 856			154	415	22%	569	31%	85%	6%	8%	1%	
233 Grundskollärare	2 358			220	507	22%	727	31%	91%	5%	4%	0%	
234 Speciallärare	208			40	139	67%	179	86%	86%	0%	10%	5%	
235 Andra pedagoger med teoretisk specialistkompetens	582			21	65	11%	86	15%	70%	14%	14%	1%	
241 Företagsekonomer, marknadsförare och personaltjänstemän	1 567			135	294	19%	429	27%	75%	18%	6%	2%	
242 Jurister	294			28	66	23%	94	32%	89%	6%	6%	0%	

	Antal sysselsatta år 2008	Tillväxt		Pensions- avgångar 2010- 2015		Totalt rekryterings- behov 2010-2015		Andel (25-34 år) med respektive utbildningsnivå				
		Historisk 2004-2008	Prognos 2010-2015	Prognos 2010-2015 Antal	Antal	Andel av syssel-sättning 2008	Antal	Andel av syssel-sättning 2008	Minst 3-årig eftergymnasial utbildning	Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	Gymnasial utbildning	Förgymnasial utbildning
243 Arkivarier, bibliotekarier m.fl.	234	↑ ↗	↗	14	50	22%	65	28%	91%	6%	3%	0%
244 Samhälls- och språkvetare	36	↓ →	→	4	7	19%	11	30%	33%	44%	22%	0%
245 Journalister, konstnärer, skådespelare m.fl.	455	→ →	→	11	99	22%	109	24%	51%	29%	19%	0%
246 Präster	96	→ →	→	6	24	25%	30	31%	86%	0%	14%	0%
247 Administratörer i offentlig förvaltning	993	→ ↗	↗	89	340	34%	429	43%	84%	3%	13%	0%
248 Administratörer i intresseorganisationer	122	↗ →	→	7	30	25%	37	30%	57%	13%	30%	0%
249 Psykologer, socialsekreterare m.fl.	908	→ ↗	↗	110	185	20%	295	33%	95%	2%	3%	0%
311 Ingenjörer och tekniker	4 281	→ →	→	221	781	18%	1002	23%	49%	21%	28%	2%
312 Datatekniker och dataoperatörer	874	↗ ↗	↗	63	47	5%	109	13%	20%	14%	52%	5%
313 Fotografier, ljud- och bildtekniker, sjukhustekniker m.fl.	115	↘ ↗	↗	12	29	25%	41	36%	39%	33%	28%	0%
314 Piloter, fartygsbefäl m.fl.	116	→ ↗	↗	11	36	31%	47	40%	45%	27%	27%	0%
315 Säkerhets- och kvalitetsinspektörer	187	↗ ↗	↗	18	41	22%	59	31%	24%	5%	71%	0%
321 Lantmästare, skogsmästare m.fl.	98	↑ →	→	1	18	18%	19	20%	65%	35%	0%	0%
322 Sjukgymnaster, tandhygienister m.fl.	985	↗ ↗	↗	142	180	18%	322	33%	87%	10%	3%	0%
323 Sjuksköterskor	2 081	→ ↗	↗	291	344	17%	635	31%	99%	1%	0%	0%
324 Biomedicinska analytiker	178	↗ ↗	↗	22	38	22%	60	34%	88%	0%	13%	0%
331 Förskollärare och fritidspedagoger	2 110	→ ↗	↗	182	244	12%	426	20%	90%	5%	4%	0%
332 Andra lärare och instruktörer	136	↗ ↗	↗	8	20	15%	28	21%	11%	11%	74%	4%
341 Säljare, inköpare, mäklare m.fl.	2 796	↗ ↗	↗	256	493	18%	749	27%	31%	18%	48%	4%
342 Agenter, förmedlare m.fl.	468	↑ ↗	↗	37	61	13%	98	21%	34%	16%	44%	6%
343 Redovisningsekonomer, administrativa assistenter m.fl.	1 011	↗ ↗	↗	85	233	23%	318	31%	46%	14%	40%	0%
344 Tull-, taxerings- och socialförsäkringstjänstemän	602	→ ↗	↗	51	135	22%	186	31%	62%	21%	17%	0%
345 Poliser	371	→ ↗	↗	33	78	21%	111	30%	6%	87%	7%	0%
346 Behandlingsassist, fritidsledare m.fl.	1 110	→ ↗	↗	145	177	16%	322	29%	42%	32%	24%	3%

	Antal sysselsatta år 2008	Tillväxt		Pensions- avgångar 2010- 2015		Totalt rekryterings- behov 2010-2015		Andel (25-34 år) med respektive utbildningsnivå				
		Historisk 2004-2008	Prognos 2010-2015	Prognos 2010-2015 Antal	Antal	Andel av syssel-sättning 2008	Antal	Andel av syssel-sättning 2008	Minst 3-årig eftergymnasial utbildning	Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	Gymnasial utbildning	Förgymnasial utbildning
347 Tecknare, underhållare, professionella idrottsutövare m.fl.	194	↗	↗	14	14	7%	28	14%	18%	25%	49%	8%
348 Pastorer	37	↑	↗	2	8	21%	10	26%	0%	75%	25%	0%
411 Kontorssekreterare och dataregistrerare	948	↘	↗	128	236	25%	364	38%	18%	21%	60%	1%
412 Bokförings- och redovisningsassistenter	1 352	→	↗	78	289	21%	367	27%	27%	12%	59%	2%
413 Lager- och transportassistenter	1 474	↗	→	86	187	13%	273	19%	4%	5%	76%	15%
414 Biblioteksassistenter m.fl.	96	↓	↗	7	40	42%	47	49%	57%	0%	43%	0%
415 Brevbärare m.fl.	473	↘	→	-3	75	16%	72	15%	10%	9%	75%	5%
419 Övrig kontorspersonal	1 974	↘	↗	131	492	25%	623	32%	26%	15%	55%	4%
421 Kassapersonal m.fl.	524	→	↗	73	62	12%	135	26%	8%	17%	65%	10%
422 Kundinformatörer	741	→	↗	89	98	13%	188	25%	13%	22%	60%	4%
511 Resevårdare m.fl.	63	↑	↗	5	4	6%	9	14%	23%	15%	54%	8%
512 Storhushålls- och restaurangpersonal	1 363	↗	↗	217	156	11%	373	27%	5%	12%	72%	10%
513 Vård- och omsorgspersonal	15 663	→	↗	1 054	2 416	15%	3471	22%	7%	11%	75%	8%
514 Frisörer och annan servicepersonal, personliga tjänster	300	↑	↗	24	39	13%	63	21%	3%	11%	77%	9%
515 Säkerhetspersonal	602	→	↗	66	53	9%	119	20%	6%	26%	60%	8%
522 Försäljare, detaljhandel; demonstratörer m.fl.	5 673	↗	↗	768	569	10%	1336	24%	6%	10%	72%	12%
611 Växtodlare inom jordbruk och trädgård	523	↑	→	0	190	36%	190	36%	6%	9%	62%	22%
612 Djuruppfödare och djurskötare	213	→	→	-12	156	73%	144	68%	12%	10%	67%	10%
613 Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	216	↑	→	-2	124	58%	122	56%	0%	16%	77%	7%
614 Skogsbrukare	73	↘	↘	-4	33	45%	29	39%	10%	0%	60%	20%
615 Fiskare och jägare	46	↑	↗	4	39	86%	43	93%	0%	25%	25%	50%
711 Gruv- och bergarbetare, stenhuggare	171	↗	→	-6	22	13%	16	9%	0%	3%	78%	20%
712 Byggnads- och anläggningsarbetare	3 297	↗	→	24	483	15%	506	15%	2%	3%	82%	13%
713 Byggnadshantverkare	2 847	↗	→	48	572	20%	620	22%	1%	4%	84%	10%

	Antal sysselsatta år 2008	Tillväxt			Pensions-avgångar 2010-2015		Totalt rekryterings-behov 2010-2015		Andel (25-34 år) med respektive utbildningsnivå			
		Historisk 2004-2008	Prognos 2010-2015	Prognos 2010-2015 Antal	Antal	Andel av syssel-sättning 2008	Antal	Andel av syssel-sättning 2008	Minst 3-årig eftergymnasial utbildning	Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	Gymnasial utbildning	Förgymnasial utbildning
714 Målare, lackerare, skorstensfejare m.fl.	806	↗	→	-10	74	9%	64	8%	1%	4%	77%	17%
721 Gjutare, svetsare, plåtslagare m.fl.	1 151	→	→	-27	191	17%	163	14%	2%	2%	84%	12%
722 Smeder, verktygsmakare m.fl.	214	↓	→	-6	55	26%	48	23%	4%	7%	89%	0%
723 Maskin- och motorreparatörer	1 905	↘	→	-34	238	12%	204	11%	2%	5%	84%	9%
724 Elmontörer, tele- och elektronikreparatörer m.fl.	936	↗	↗	119	197	21%	315	34%	2%	14%	73%	10%
731 Finmekaniker m.fl.	77	↗	↗	8	14	18%	22	28%	20%	20%	60%	0%
732 Drejare, glashyttarbetare, dekorationsmålare m.fl.	7	↓	↗	1	2	27%	2	35%	0%	0%	100%	0%
733 Konsthantverkare i trä, textil, läder m.m.	5	→	→	0	2	40%	2	34%	0%	0%	0%	0%
734 Grafiker m.fl.	101	↘	→	-1	16	16%	15	15%	27%	7%	60%	7%
741 Slaktare, bagare, konditorer m.fl.	154	↘	↗	11	12	8%	23	15%	2%	2%	73%	20%
742 Möbelsnickare, modellsnickare m.fl.	91	↑	→	0	22	24%	22	24%	6%	18%	76%	0%
743 Skräddare, tillskärare, tapetserare m.fl.	42	↓	↘	-4	7	18%	4	9%	13%	38%	50%	0%
744 Garvare, skinnberedare och skomakare	4	↓	↗	0	0	0%	0	4%	0%	0%	0%	0%
811-815.817 Processoperatörsarbete	1 754	→	→	-21	272	16%	287	16%	6%	9%	73%	11%
816 Driftmaskinister m.fl.	326	↑	↗	215	38	12%	253	78%	30%	15%	55%	0%
821-827 Maskinoperatörer	4 638	→	→	-37	626	13%	589	13%	2%	6%	78%	14%
828 Montörer	2 721	↑	→	28	158	6%	185	7%	3%	7%	78%	12%
829 Övriga maskinoperatörer och montörer	1 020	↓	→	22	127	12%	150	15%	3%	6%	83%	8%
831 Lokförare m.fl.	36	↗	↗	3	7	20%	10	28%	0%	0%	100%	0%
832 Fordonsförare	2 644	↗	↗	152	484	18%	636	24%	2%	5%	80%	14%
833 Maskinförare	861	→	→	11	161	19%	172	20%	0%	4%	77%	19%
834 Däckspersonal	85	→	↗	8	20	23%	28	33%	8%	17%	67%	8%
911 Torg- och marknadsförsäljare	9	↘	↗	1	5	58%	6	67%	0%	0%	33%	67%
912 Städare m.fl.	1 810	↘	↗	195	335	19%	530	29%	8%	7%	58%	27%

	Antal sysselsatta år 2008	Tillväxt		Pensions-avgångar 2010-2015		Totalt rekryterings-behov 2010-2015		Andel (25-34 år) med respektive utbildningsnivå				
		Historisk 2004-2008	Prognos 2010-2015	Prognos 2010-2015 Antal	Antal	Andel av syssel-sättning 2008	Antal	Andel av syssel-sättning 2008	Minst 3-årig eftergymnasial utbildning	Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	Gymnasial utbildning	Förgymnasial utbildning
913 Köks- och restaurangbiträden	1 918	→ ↗		222	275	14%	497	26%	5%	10%	66%	19%
914 Tidningsdistributörer, vaktmästare m.fl.	335	↓ ↗		38	95	28%	134	40%	6%	16%	64%	14%
915 Renhållnings- och återvinningsarbetare	207	↘ →		2	38	18%	40	19%	8%	0%	73%	15%
919 Övriga servicearbetare	1 073	↑ →		-12	256	24%	244	23%	2%	6%	55%	37%
921 Medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	88	↑ →		1	8	9%	9	10%	24%	6%	47%	24%
931 Grovarbetare inom bygg och anläggning	244	↑ ↘		-16	25	10%	9	4%	3%	5%	64%	28%
932 Handpaketerare och andra fabriksarbetare	486	↓ ↘		12	42	9%	54	11%	4%	6%	74%	15%
933 Godshanterare och expressbud	179	↓ ↗		12	40	22%	52	29%	8%	0%	68%	24%

I resultatet har framgått att nedanstående yrkesgrupper har störst behov av rekrytering i antalet individer under perioden 2010-2015.

513 Vård- och omsorgspersonal

I gruppen ingår barnskötare, undersköterskor, sjukvårdsbiträden, vårdbiträden, personliga assistenter, skötare, vårdare, tandsköterskor. År 2008 var antalet sysselsatta i denna yrkesgrupp 15 633 personer. Tre fjärdedelar av denna yrkesgrupp har en gymnasial utbildning. 11 % av denna yrkesgrupp hade en utbildningsnivå av kortare eftergymnasial utbildning. Efterfrågan på dessa yrken kommer att växa de närmaste åren delvis p.g.a. stora pensionsavgångar men även som följd av ändringar i befolkningsstrukturen som resulterar i alltmer fler äldre. Detta indikerar på att behovet kommer att vara störst inom äldreomsorgen. Enligt prognosen kommer det totala rekryteringsbehovet att vara cirka 3 500 personer. Även enligt Arbetsförmedlingens och SCB:s prognos kommer behovet av att rekrytera undersköterskor att öka successivt under de tio kommande åren genom ett ökat behov av undersköterskor inom äldreomsorgen. Enligt YH-myndighetens analys kommer efterfrågan framförallt att öka på specialistutbildade undersköterskor.

522 Försäljare, detaljhandel

I gruppen ingår försäljare, dagligvaror och fackhandel, kaféföreståndare, kioskföreståndare, bensinstationsföreståndare, bil-, båt- och husvagnsförsäljare, demonstratörer, uthyrare m.fl. Antalet sysselsatta år 2008 var 5 673 personer. 72 % av dessa personer i åldersgruppen 25-34 år hade en gymnasial utbildning, 10 % har en kortare eftergymnasial utbildning. Enligt

prognosen kommer det totala rekryteringsbehovet att vara cirka 1 300 personer. Större delen av rekryteringsbehovet kan hänvisas till ökad efterfråga där Strömstad som en viktig motor för gränshandel mellan Sverige och Norge spelar en viktig roll. Majoriteten i denna yrkesgrupp jobbar inom parti- och detaljhandel där tillväxten påverkas relativt starkt även av befolkningstillväxten. Enligt Arbetsförmedlingens prognos kommer behovet av försäljare att öka framförallt inom fackhandeln. Antalet butiker ökar och det blir fler jobb. Branschen kännetecknas dessutom av en hög personalomsättning, vilket leder till många ersättningsrekryteringar.

311 Ingenjörer och tekniker

I gruppen ingår laboratorieingenjörer, byggnadsingenjörer och byggnadstekniker, elingenjörer och eltekniker, ingenjörer och tekniker inom elektronik och teleteknik, maskiningenjörer och maskintekniker, kemiingenjörer och kemitekniker, ingenjörer och tekniker inom gruvteknik och metallurgi, kartingenjörer. Antalet sysselsatta år 2008 var 4 281 personer. Hälften i denna yrkesgrupp har minst 3-årig eftergymnasial utbildning och ytterligare 20 % hade en kortare eftergymnasial utbildning. Hälften av denna yrkesgrupp i Fyrbodals kommun jobbar inom transportmedelsbranschen. Enligt prognosen kommer det totala rekryteringsbehovet att vara cirka 1 000 personer. Nästan 80 % av rekryteringsbehovet uppstår p.g.a. kommande pensionsavgångar.

341 Säljare inköpare, mäklare m fl

I gruppen ingår värdepappersmäklare, försäkringsrepresentanter, fastighetsmäklare, fastighetsförvaltare, reseproducenter, företagssäljare, inköpare, värderare och auktionister, banktjänstemän och kreditrådgivare samt övriga säljare, inköpare, mäklare m.fl. Antalet sysselsatta år 2008 var 2 796 personer. Cirka hälften av denna yrkesgrupp har gymnasial utbildning, 18 % har någon slags kortare eftergymnasial utbildning. Enligt prognosen kommer det totala rekryteringsbehovet att vara cirka 750 personer. Två tredjedelar av rekryteringsbehovet uppstår p.g.a. kommande pensionsavgångar.

233 Grundskollärare

Antalet sysselsatta år 2008 var 2 358 personer. 91 % av denna yrkesgrupp har minst 3-årig eftergymnasial utbildning. Enligt prognosen kommer det totala rekryteringsbehovet att vara cirka 700 personer. Pensionsavgångarna är stora i denna yrkesgrupp samt kommer det att bli fler barn i grundskoleåldrarna de kommande åren.

832 Fordonsförare

I gruppen ingår bil- och taxiförare, buss- och spårvagnsförare samt lastbils- och långtradarförare. Antalet sysselsatta år 2008 var 2644 personer. 80 % av denna yrkesgrupp har en gymnasial utbildning. Större delen av rekryteringsbehovet uppkommer i samband med de stora pensionsavgångarna. Enligt prognosen kommer det totala rekryteringsbehovet att vara cirka 650 personer.

323 Sjuksköterskor

I gruppen ingår sjuksköterskor inom medicin/kirurgi, operationssjuksköterskor, geriatriksjuksköterskor, sjuksköterskor inom psykiatrisk vård, röntgensjuksköterskor samt övriga sjuksköterskor. Antalet sysselsatta år 2008 var 2081 personer. I stort sett alla sjuksköterskor som kommer ut idag har minst 3-årig eftergymnasial utbildning. Enligt prognosen kommer det totala rekryteringsbehovet att vara cirka 650 personer. Det finns stor brist på specialistutbildade sjuksköterskor.

419 Övrig kontorspersonal

I gruppen ingår kontorsarbetare som inte platsar i någon av de följande: dataregistrerare, kontorssekreterare, läkarsekreterare, bokförings- och redovisningsassistenter, lagerassistenter, transportassistenter, biblioteksassistenter, brevbärare m.fl. Antalet sysselsatta år 2008 var 1974 personer. En fjärdedel av denna yrkesgrupp har minst 3-årig eftergymnasial utbildning och ytterligare 15 % har kortare eftergymnasial utbildning. Enligt prognosen kommer det totala rekryteringsbehovet att vara cirka 600 personer. Majoriteten av rekryteringsbehovet uppkommer som följd av de omfattande pensionsavgångarna i denna yrkesgrupp.

713 Byggnadshantverkare

I gruppen ingår takmontörer, golvläggare, isoleringsmontörer, glasmästare, VVS-montörer, installationselektriker, fastighetsskötare samt övriga byggnadshantverkare. Antalet sysselsatta år 2008 var 2847 personer. 84 % av dessa personer hade en gymnasial utbildning. Enligt prognosen kommer det totala rekryteringsbehovet att vara cirka 600 personer. Majoriteten av rekryteringsbehovet uppkommer som följd av de omfattande pensionsavgångarna i denna yrkesgrupp.

131 Chefer för mindre företag och enheter

I gruppen ingår chefer för mindre företag inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske, tillverkning, el-, värme- och vattenförsörjning samt chefer inom mindre byggföretag, mindre företag inom handel, hotell och restaurang, transport och kommunikationer, finansiell verksamhet, fastighetsbolag, företagstjänster. Även chefer för mindre enheter inom offentlig förvaltning, utbildning, vård och omsorg. Antalet sysselsatta år 2008 var 1816 personer. En femtedel av denna yrkesgrupp har minst 3-årig eftergymnasial utbildning, ytterligare 15 % har en kortare eftergymnasial utbildning. Enligt prognosen kommer det totala rekryteringsbehovet att vara cirka 600 personer.

Tabell 2. Ett urval av yrkesgrupper som ha relativt stor andel med kortare eftergymnasial utbildning

	Antal sysselsatta år 2008	Tillväxt		Pensions-avgångar 2010-2015			Totalt rekryterings-behov 2010-2015		Andel med kortare eftergymnasial utbildning (25-34 år) år 2008	Rekryteringsbehov 2010-2015 av personer med kortare eftergymn utb	Tillgång på YH-utbildade	
		Historisk 2004-2008	Prognos 2010-2015	Prognos 2010-2015 Antal	Antal	Andel av syssel-sättning 2008	Antal	Andel av syssel-sättning 2008			Utexam. 08-09	Pågående och planerade 2010-2013
131 Chefer för mindre företag och enheter	1 816	↗	↗	170	440	24%	610	34%	15%	90		
213 Dataspecialister	660	↗	↗	71	79	12%	150	23%	19%	29		
241 Företagsekonomer, marknadsförare och personaltjänstemän	1 567	↗	↗	135	294	19%	429	27%	18%	75		
245 Journalister, konstnärer, skådespelare m.fl.	455	→	→	11	99	22%	109	24%	29%	32		
311 Ingenjörer och tekniker	4 281	→	↗	221	781	18%	1 002	23%	21%	208	35	78
312 Datatekniker och dataoperatörer	874	↗	↗	63	47	5%	109	13%	14%	15		
313 Fotografer, ljud- och bildtekniker, sjukhustekniker m.fl.	115	↘	↗	12	29	25%	41	36%	33%	14	16	39
321 Lantmästare, skogsmästare m.fl.	98	↑	→	1	18	18%	19	20%	35%	7		
341 Säljare, inköpare, mäklare m.fl.	2 796	↗	↗	256	493	18%	749	27%	18%	131	61	194
342 Agenter, förmedlare m.fl.	468	↑	↗	37	61	13%	98	21%	16%	15		
343 Redovisningsekonomer, administrativa assistenter m.fl.	1 011	↗	↗	85	233	23%	318	31%	14%	45	53	128
344 Tull-, taxerings- och socialförsäkringstjänstemän	602	→	↗	51	135	22%	186	31%	21%	39		
346 Behandlingsassist, fritidsledare m.fl.	1 110	→	↗	145	177	16%	322	29%	32%	102		136
411 Kontorssekreterare och dataregistrerare	948	↘	↗	128	236	25%	364	38%	21%	77	40	81
412 Bokförings- och redovisningsassistenter	1 352	↗	↗	78	289	21%	367	27%	12%	43		
419 Övrig kontorspersonal	1 974	↘	↗	131	492	25%	623	32%	15%	90		
421 Kassapersonal m.fl.	524	→	↗	73	62	12%	135	26%	17%	23		
422 Kundinformatörer	741	→	↗	89	98	13%	188	25%	22%	42	79	48
511 Resevärddar m.fl.	63	↑	↗	5	4	6%	9	14%	15%	1		
512 Storhushålls- och restaurangpersonal	1 363	↗	↗	217	156	11%	373	27%	12%	44	22	60
513 Vård- och omsorgspersonal	15 663	→	↗	1 054	2 416	15%	3 471	22%	11%	380	81	153

	Antal sysselsatta år 2008	Tillväxt		Pensions-avgångar 2010-2015		Totalt rekryteringsbehov 2010-		Andel med kortare eftergymnasial utbildning (25-34 år) år 2008	Rekryteringsbehov 2010-2015 av personer med kortare eftergymn. utb.	Tillgång på YH-utbildade		
		Historisk 2004-2008	Prognos 2010-2015	Antal	Andel av syssel-sättning 2008	Antal	Andel av syssel-sättning 2008			Utexam. 08-09	Pågående och planerade 2010-2013	
514 Frisörer och annan servicepersonal, personliga tjänster	300	↑ ↗	↗	24	39	13%	63	21%	11%	7	43	
515 Säkerhetspersonal	602	→ ↗	↗	66	53	9%	119	20%	26%	31		
611 Växtodlare inom jordbruk och trädgård	523	↑ →	→	0	190	36%	190	36%	9%	18	36	131
613 Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	216	↑ →	→	-2	124	58%	122	56%	16%	19		
615 Fiskare och jägare	46	↑ ↗	↗	4	39	86%	43	93%	25%	11		48
724 Elmontörer, tele- och elektronikreparatörer m.fl.	936	↗ ↗	↗	119	197	21%	315	34%	14%	44		
743 Skräddare, tillskärare, tapetserare m.fl.	42	↓ ↘	↘	-4	7	18%	4	9%	38%	1	44	62
815 Processoperatörer, kemisk basindustri	327	↑ ↗	↗	78	40	12%	118	36%	22%	26		
816 Driftmaskinister m.fl.	326	↑ ↗	↗	215	38	12%	253	78%	15%	38		

I tabell 2 har följande avgränsningar gjorts:

- Ett urval av yrkesgrupper där andelen med kortare eftergymnasial utbildning är relativt stor bland 25-34 åringar, samt en allmän bedömning av vilka yrkesgrupper kan vara relevanta för KY/YH-utbildningsnivå.
- Antaganden om att utexaminerade samt planerade utexaminerade är tillgängliga på Fyrbodals arbetsmarknad
- Studerande på pågående och planerade utbildningar fullföljer sina studier
- Eftersom det inte finns någon vedertagen nyckel mellan utbildningskoder och yrkesgrupper skall tillgångssidan tolkas med en viss försiktighet. Flera KY/YH-utbildningar kan leda till olika yrken, ibland även till sk. nya yrken som inte finns definierade enligt SCB:s yrkesstatistik.

Bilaga 3 Tillväxtprogram Fyrbodals - sammanfattning

Fyrbodals i sin helhet och västkusten i synnerhet är en även i ett nationellt perspektiv starkt attraktiv region. **Vattnet förenar**. Området rymmer hav och innanhav, ett rikt **sjö- och kanalsystem, skogsbygd och kulturmark**. Livsmiljön är varierad och hälsosam. Östfold Fylkesområde är Fyrbodals gränsregion tillhör **den mest expansiva i Norge** och som är en stor potentiell tillgång även för tillväxten i vår delregion.

Med en bas av **teknisk tradition och tekniskt kunnande främst i automotiv- och maritima sektorn** har näringslivet i Fyrbodals genom åren visat prov på förmåga till omställning och förnyelse, som bidragit till att profilera regionen som en industriell tillväxtmotor i landet.

Satsningar på entreprenörskap och nyskapande är ingångar för att bredda branschstrukturen. Förutsättningarna finns inom de av Fyrbodals **prioriterade utvecklingsområdena men också inom hälso- och sjukvård, energi, miljö, marinbiologi och transportsystem**.

Prioriterade områden

- Entreprenörskap och nyskapande
- Attraktivitet för boende och besökare
- Energi och miljöteknik

Brancher

- **Industrinäringen (fordons- & verkstadsindustrin.)** Fyrbodals är mer än något område i Sverige beroende av industrinäringen och har tillsammans med Göteborgsregionen inom fordonsindustrin en världsledande ställning inom områdena säkerhet, telematik och miljö.
- **Maritim näring.** I Fyrbodals finns ca 300 företag verksamma inom maritim teknik och sjöfart. Marina sektorn med ca 600 företag har en stor potential till nya innovationer inom fiske, vattenbruk, turism, livsmedelsindustrin samt förnybar energi.
- **Areell produktion.**
  - *Träförädlingsföretagen i Fyrbodals* har ca 1000 anställda i 94 företag.
  - *Livsmedelsindustrin.*
- **Upplevelsenäringen**
  - Inom Fyrbodals prioriteras Film & media, Besöksnäringen och Kultur som tillväxtfaktorer. *Film i Väst* har framgångsrik film- och TV-produktion i hela Fyrbodals.
  - *Besöksnäringen* har förutsättningar för ökad sysselsättning och lönsamhet.
  - *Maritim upplevelsenäring*
- **Energi/miljö**
Energiområdet är ett viktigt utvecklingsområde för Fyrbodals. Att bättre kombinera energi och miljö med tillväxt kan skapa stora möjligheter
- **Handel (ej TP)**
  - Gränshandeln i Strömstad
  - Etablering av IKEA i Uddevalla
  - Torps köpcentrum
  - Överby

Tillväxtprogrammet i sin helhet

<http://www.fyrbodals.se/download/10491/tillvaxtprogrammet0813.pdf>